

EUROOPAN PARLAMENTTI

ERIKOISPAINOS

EUROOPPA-NEUVOSTO
16. ja 17. joulukuuta 2004
Bryssel

PUHEMIES JOSEP BORRELL FONTELLESin PUHE
PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

04/S-2004

Parlamentin puheenjohtajiston
pääosasto

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\12-Bruxelles

Puhemies Josep BORRELLin puhe

Eurooppa-neuvosto

Bryssel 17. joulukuuta 2004

Arvoisat Eurooppa-neuvoston jäsenet, hyvät naiset ja herrat,

Haluaisin aluksi kiittää puheenjohtajavaltio Alankomaita hyvästä yhteistyöstä Euroopan parlamentin kanssa. Tahdon myös muistuttaa siitä, kuinka oikeassa puheenjohtajavaltio oli korostaessaan Eurooppa-asioista tiedottamista (Communicating Europe) tällaisella hetkellä, jolloin kansalaisille tiedottamisesta on tullut aivan välttämätöntä.

Kuukausi sitten lupasin teille, että Euroopan parlamentti tulee tekemään kaikkensa, jotta vahva ja laajaa parlamentin tukea nauttiva komissio pääsisi aloittamaan työnsä. Olemme pitäneet lupauksemme.

Siis aloittamaan minkä työnsä?

Tammikuun 26. päivänä 2005 komission puheenjohtaja Barroso esittelee työohjelmansa vuodelle 2005 ja monivuotisen ohjelmansa seuraaviksi viideksi vuodeksi. Olettaen että perustuslaki tulee voimaan, komissio tulee ehdottamaan ensimmäistä kertaa toimielinten välistä sopimusta tämän viisivuotisohjelman hyväksymiseksi.

Olemme parlamentissa valmiit neuvottelemaan tällaisesta sopimuksesta, joka toimisi kaikille meille osviittana seuraavien viiden vuoden työlle.

Sillä välin poliittisella esityslistalla on useita ensisijaisia asioita. Aloitan rahoitusnäkymistä.

Euroopan parlamentti suhtautuu hyvin vakavasti ratkaisevaan rooliinsa rahoitusnäkymistä tehtävissä päätöksissä. Ja ilman Euroopan parlamenttia ei synny rahoitusnäkyviä.

Meidän on yhdessä saavutettava sopimus kaudelle 2007–2013. Tämän päämäärän saavuttamiseksi parlamentti on perustanut väliaikaisen valiokunnan, jonka puheenjohtajana minulla on kunnia toimia ja joka pyrkii saamaan aikaan johdonmukaisen ja perustellun kannan asiaan. Työmme perustuu komission ehdotuksiin.

Me haluamme sopimuksen. Haluamme sen määräajassa. Mutta emme halua millaista sopimusta tahansa.

Lisäksi jäsenvaltioiden on päästävä keskenään sopimukseen.

Tässä asiassa kuusi jäsenvaltiota on virallisesti esittänyt kantansa Prodin komission esittämiin ja Barroson komission virallisesti hyväksymiin ehdotuksiin. Lukuja vertailemalla päästään merkittäviin johtopäätöksiin.

Ensinnäkin, pitää vertailla vertailtavissa olevia asioita. On järjetöntä vertailla komission maksuäärärahoissa ilmaistua ehdotusta ja kuuden maan maksusitoumusmäärärahoja koskevaa ehdotusta.

On siis verrattava:

– komission ehdotusta, joka on 1 025 miljardia euroa kaudelle 2007–2013, eli 1,26 prosenttia BKT:sta maksusitoumusmäärärahoina.

ja

– kuuden maan ehdotusta, joka on 815 miljardia euroa samalle ajanjaksolle, eli 1 prosentti BKT:sta maksusitoumusmäärärahoina.

Kuuden maan ehdotus merkitsee 210 miljardin vähennystä komission ehdotukseen verrattuna.

Onkin hyvä kysyä, pakottaisiko yhden prosentin määrä supistamaan poliittisia tavoitteitamme ja tarkistamaan jo tehtyjä sitoumuksia?

Toisaalta haluaisin muistuttaa, että mikäli parlamentti ja neuvosto eivät pääse sopimukseen uudesta monivuotisesta rahoituskehiksestä, se tarkoittaisi sitä, että:

- jokaisesta unionin politiikasta olisi neuvoteltava uudelleen vuosittain.
- palattaisiin perussopimuksissa edellytettyyn vuosittaiseen talousarviomenettelyyn, mikä merkitsisi sopimusta budjettivallan molemman käyttäjän välillä. Olen vakuuttunut siitä, ettei neuvosto eikä parlamenttikan halua palata menneisyyden taisteluihin, joissa kumpikin yritti saada läpi omat kantansa.

En käsitä sitä, miten neuvosto voisi supistaa rahoitusta ja samanaikaisesti vastata uusiin haasteisiin ja tärkeisiin tehtäviin, jotka odottavat unionia, sillä te olette jo vahvistaneet maatalousmenot vuoteen 2013 saakka.

Puhuessani haasteista ja tärkeistä tehtävistä viittaan erityisesti:

- nykyisen ja tulevan laajentumisen tinkimättömään toteuttamiseen;
- yhteisön solidaarisuutta käytännössä ilmentävän välineen, koheesipolitiikan, säilyttämiseen
- unionin kasvavaan rooliin maailmassa ja uusiin toimintalinjoihin erityisesti tutkimuksessa ja koulutuksessa.

Sallinette esittää erään huomion: on outoa, että uusia laajentumisia (ajattelen tässä erityisesti Turkia) kannattavat jäsenvaltiot ovat kaikkein haluttomimpia varaamaan siihen riittävästi rahoitusta.

Vaikuttaakin siltä, että neuvosto haluaa jatkuvasti lisää eurooppalaisia, mutta vähemmän Eurooppaa.

Ei ole mahdollista saada enemmän Eurooppaa vähemmällä rahalla. Barroso totesi tämän hiljattain puhuessaan Euroopan parlamentissa.

Ei ole kuitenkaan syytä pelkoon. Päinvastoin kuin usein sanotaan, Euroopan parlamentti ei ole leväperäinen budjettivallan käyttäjä, minkä luvutkin osoittavat:

- kaudella 1988–2003 kahdesta budjettivallan käyttäjästä neuvosto lisäsi enemmän omia menojaan, eli pakollisia menoja.
- Toisaalta, verrattuna keskimäärin 22,9 prosentin lisäykseen 15 jäsenvaltion budjeteissa vuosina 1996–2002, unionin talousarvio kasvoi vain 8,2 prosentilla.

Viesti, jonka haluaisin teille välittää, on se, että neuvotteluja ei saa pitää pelkästään taisteluna luvuista ja prosenteista, vaan on puhuttava Euroopan rakentamisesta, jonka rahoituksen pitää olla sen kunnianhimoisuuden tasalla.

Hyvät naiset ja herrat,

Ennen siirtymistä tälle Eurooppa-neuvostolle keskeiseen Turkin kysymykseen sallinette, että otan lyhyesti esiin myös muita esityslistalla olevia kysymyksiä.

Turkkia koskevaa päätöstä ympäröivä polemiikki on estänyt tajuamasta Bulgariaa, Romaniaa ja Kroatiaa koskevien päätösten merkittävyyden. Bulgarian osalta annamme tukemme tehdylle työlle, sillä sen ansiosta maa on päässyt liittymisen tielle kaavailtujen määräaikojen puitteissa.

Romanian kohdalla ajattelemme yhä, että tarvitaan lisää työtä, jotta oikeusjärjestelmä saataisiin riippumattommaksi, jouduttaisiin turvautumaan vähemmässä määrin erityisasetuksiin ja kitkettäisiin korruptiota tarmokkaammin kaikilla tasoilla. Parlamentille on selvää, että Romanianlle pitää asettaa samat ehdot kuin Bulgarialle. Kuitenkin voin ilmoittaa teille, että teknisistä vaikeuksista huolimatta parlamentti tekee kaikkensa voidakseen äänestää neuvottelujen loppuun saattamista koskevasta puoltavasta lausunnosta 13. huhtikuuta.

Euroopan unionin ihmisoikeusedustaja

Päätöksenne nimittää Euroopan unionin ihmisoikeusedustaja herättää parlamentissa tiettyä huolta. Parlamentti on ollut, kuten tiedätte, tämän politiikan uranuurtaja ja tehnyt aloitteen ihmisoikeuksia koskevista lausekkeista, jotka lisätään tekemiimme kansainvälisiin sopimuksiin.

Toisaalta ihmisoikeudet ovat alusta asti olleet keskeisiä meidän näkemyksessämme unionin ulkopoliitikasta ja nimitys voi myös lisätä ihmisoikeusasioiden painoarvoa.

Toisaalta taas parlamentin kyvystä valvoa unionin toimintaa tällä alalla on tiettyjä epäilyksiä. Parlamentti on toiminut hyvässä yhteistyössä komission kanssa tällä alalla ja meillä on valtavasti kiinnostusta taata tämän yhteistyön jatkuminen.

Miten tällainen edustaja tiedottaisi parlamentille omasta toiminnastaan? Tahtoisin teidän harkitsevan näitä asioita ennen kuin annatte tukenne tälle aloitteelle, joka voi aiheuttaa vaikeuksia tai jäädä pelkästään symboliseksi.

Lähi-idän rauhanprosessi

Viime kuussa Jordanian kuningas Abdullah sanoi Euroopan parlamentissa, että rauhanprosessilla on nyt onnistumisen mahdollisuus, mutta mahdollisuus on avoin vain kaksi vuotta. Palestiinassa 9. tammikuuta järjestettävät presidentinvaalit ovat tärkeä tilaisuus prosessin pitämiseksi avoinna. Siksi parlamentti lähettää sinne 30 jäsentä, joka on suurin sen koskaan lähettämä vaalitarkkailijavaltuuskunta.

Ukraina

Euroopan unioni näytti kerrankin kykynsä astua johtoon kansainvälisellä areenalla. Uskon voivamme onnitella ulkopoliitiikan korkeaa edustajaa, Javier Solanaa. Minulla on aikomus vierailla Ukrainassa vaalien ja uuden parlamentin aloitettua työnsä Kiovassa ilmaistakseni Euroopan parlamentin tuen demokratian kehitykselle maassa.

Turkki

Äänestäessään mietinnöstä kaksi päivää sitten Euroopan parlamentti pyysi aloittamaan neuvottelut Turkin kanssa ilman perusteettomia viivytyksiä. Eilen illalla puheenjohtaja Balkenende ilmoitti neuvotteluiden aloittamisesta Turkin kanssa 3. lokakuuta.

Valittu päivämäärä on parlamentin kannan mukainen.

Toivon, että Turkki hyväksyy vielä tämän päivän aikana teidän eilen asettamanne ehdot.

Äänestyksen lopputulos oli selvä: 407 ääntä puolesta ja 262 vastaan. Se, minkä parlamentti hyväksyi, on kuitenkin yhtä tärkeätä kuin se minkä se hylkäsi. Parlamentti hylkäsi ehdottomasti kaikki mahdolliset B-suunnitelmat, etuoikeutetun kumppanuuden tai muut täysjäsenyyden vaihtoehdot. Kantamme on selvä ja lopullinen. Neuvotteluiden aloittaminen ei tietenkään merkitse niiden loppuun saattamista. Kukaan ei voi missään liittymisneuvotteluissa ennustaa lopputulosta. Tavoite neuvotteluiden alkaessa on kuitenkin täysjäsenyys.

On aivan ilmeistä – ja tiedän tästä käydyn pääministeri Erdoganin kanssa ankaria neuvotteluita – että neuvotteluiden aloittaminen vaatii sitä, että Turkki tunnustaa Kyproksen. Pöydän ympärillä on 25 maata, joista yksi on Kypros ja toinen Turkki.

On selvää, että neuvottelemalla jonkun kanssa samalla tunnustat sen.

Parlamentti on käynyt runsaasti keskusteluita omasta kannastaan. Viimeisten kuukausien aikana Turkin kysymys on vienyt käytännössä kaiken parlamentin ajan: konferensseja, vierailuita, muiden ohella pääministeri Erdoganin ja Leyla Zanan, erilaisia raportteja, valtuuskuntien vierailuita alueella, kuulemistilaisuuksia naisten oikeuksista, ihmisoikeuksista...

Vierailullani Turkissa sain tilaisuuden todeta, että kaikki, viranomaisista ihmisoikeusasianajajiin, ortodoksisen kirkon patriarkasta ammattiyhdistysjohtajiin, toistan, kaikki vaativat neuvotteluiden aloittamista. Oli päivänselvää, että jäsenyyden tavoite on ollut liikkeelle paneva voima ja muodostaa takeet poliittisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen uudistusten politiikalle. Ei-vastaus olisi merkinnyt tämän kehityksen surkastumista.

Toisaalta on yhtä lailla totta, että Turkin ottaminen jäseneksi Euroopan unioniin on valtavan suuri tehtävä enkä ole varma siitä, käsittivätkö kaikki Turkissa tapaamani ihmiset täysin sen mittasuhteita. Suurin osa parlamentin mietinnöstä keskittyi siihen, mitä on tehtävä neuvotteluiden aloittamisen jälkeen. Parlamentin on tiivistettävä suhteitaan Turkin kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Edessämme on myös suuri tehtävä asian selittämiseksi poliittisesti Euroopan yleiselle mielipiteelle. Jos Turkin kysymys käsitetään uudeksi Lepanton taisteluksi tai uudeksi Wienin piiritykseksi, emme pääse mihinkään.

Tämän vuoksi parlamentti haluaa, että sitä kuullaan kaikista Turkin kanssa käytävien neuvotteluiden keskeyttämistä koskevista ehdotuksista. Jos parlamentilla on valta ratkaista jäseneksi liittyminen neuvotteluiden päätyttyä, olisi kummallista, jos meille vain tiedotettaisiin tehdystä päätöksestä. Sitäkin suuremmalla syyllä, että parlamentti pitää ottaa mukaan työhön näiden neuvotteluiden selittämiseksi yleiselle mielipiteelle. Miten parlamentti voisi selittää päätöstä, jos sitä ei edes otettaisi mukaan sen tekemiseen?

Lopuksi

Kofi Annan/Irak

Haluaisin kiittää puheenjohtajaa ehdotuksesta, että Kofi Annan tulisi puhumaan teille. Vuosi sitten Saharov-palkinnon myöntämistilaisuudessa parlamentti otti vastaan Kofi Annanin, joka mielestäni tällä hetkellä tarvitsee meidän tukeamme. Tässä mielessä haluaisin sanoa kaikille niille, jotka ovat hyökänneet häntä vastaan viime viikkoina, että "lasitalossa asuvien ei kannattaisi heitellä kiviä", tai kuten sanotaan englanniksi *people who live in glass houses shouldn't throw stones* tai ranskalaisittain *Qu'as tu a regarder la paille qui est dans l'oeil de ton frère? Et la poutre qui est dans ton oeil à toi, ne la vois tu pas.*

Kiitos paljon.

* * *